หนังสือ "Sexual Politics" ของ Kate Millett และโครงสร้างตัวละครในวรรณคดีไทย

วรวุฒิ จำลองนาค

บทนำ

หนังสือ "Sexual Politics" ของ Kate Millett ซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 1970 เป็นงานเขียนที่มีอิทธิพลอย่างมากในการเคลื่อนไหวของสตรีนิยมในศตวรรษที่ 20 Millett ได้รับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย และผลงานชิ้นนี้มาจากวิทยานิพนธ์ของเธอเอง หนังสือเล่มนี้สำรวจและวิจารณ์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศชายและเพศหญิงในสังคม โดยใช้วรรณกรรมและทฤษฎีทางสังคมวิทยาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ในที่นี้จะนำแนวคิดบางส่วนของหนังสือมาใช้วิเคราะห์โครงสร้างของความสัมพันธ์หญิง-ชายในวรรณคดีไทยบางเรื่อง

ความสำคัญของหนังสือ Sexual Politics (1970)

หนึ่งในหัวข้อหลักของ "Sexual Politics" คือ การเปิดเผยถึงความไม่เท่าเทียมและการกดขี่ทางเพศที่ปรากฏในวรรณกรรมคลาสสิก โดย Millett ได้นำผลงานของนักเขียนชายที่มีชื่อเสียง เช่น D. H. Lawrence, Henry Miller, และ Norman Mailer มาวิเคราะห์และวิจารณ์ว่าเป็นสื่อที่สะท้อนและเสริมสร้างวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ หนังสือของนักเขียนเหล่านี้มักเต็มไปด้วยแนวคิดและการแสดงออกที่ลดทอนคุณค่าของผู้หญิง ทั้งในด้านของอารมณ์ จิตใจ และร่างกาย

Millett ยังวิจารณ์ระบบสังคมและการเมืองที่สนับสนุนและคงไว้ซึ่งอำนาจชาย โดยเธอชี้ให้เห็นว่าการกดขี่ทางเพศเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจของสังคม ระบบการเมืองและสังคมถูกสร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนและคงไว้ซึ่งอำนาจของผู้ชาย ในขณะที่ผู้หญิงถูกจำกัดให้มีบทบาทที่ต่ำกว่าและถูกคาดหวังให้ทำหน้าที่เพียงในบ้านเรือนและการดูแลครอบครัว

"Sexual Politics" ไม่เพียงแต่วิจารณ์วรรณกรรมและสังคม แต่ยังเสนอแนวทางในการสร้างสังคมที่เท่าเทียมกันมากขึ้น Millett เสนอให้มีการปฏิรูประบบการศึกษา การแบ่งปันหน้าที่ในครอบครัวอย่างเท่าเทียม และการสนับสนุนสิทธิสตรีในการทำงานและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

หนังสือเล่มนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการสนทนาเกี่ยวกับสตรีนิยมและการเปลี่ยนแปลงสังคม โดย "Sexual Politics" ได้เป็นแรงบันดาลใจให้กับนักเคลื่อนไหวและนักคิดหลายคนในการทำงานเพื่อสร้างสังคมที่เท่าเทียมและยุติธรรมมากขึ้น

บทบาททางการเมืองของหนังสือ

"Sexual Politics" ของ Kate Millett เป็นหนังสือที่มีอิทธิพลอย่างมากในขบวนการเฟมินิสต์ในช่วงทศวรรษ 1970 หนังสือเล่มนี้เปิดตัวในปี 1970 และได้รับการยอมรับว่าเป็นผลงานที่ท้าทายโครงสร้างทางสังคม

และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับเพศและอำนาจ โดยมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์วรรณกรรมและสังคมในแง่ของความสัมพันธ์ทางเพศและการเมือง

นอกจากการวิเคราะห์วรรณกรรมแล้ว Millett ยังขยายแนวคิดของเธอไปยังบริบททางสังคมและการเมือง โดยเธอเสนอว่าการกดขี่ทางเพศเป็นรูปแบบหนึ่งของการกดขี่ทางการเมือง ที่ครอบคลุมไปถึงโครงสร้างทางสังคม การศึกษา และกฎหมาย เธอแย้งว่าเพศเป็นตัวกำหนดบทบาทและอำนาจในสังคม และการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงต้องมาจากการท้าทายและรื้อถอนโครงสร้างเหล่านี้

หนึ่งในแนวคิดที่สำคัญของ Millett คือการแยกแยะระหว่างเพศทางชีววิทยา (sex) และบทบาททางเพศ (gender) เธอชี้ให้เห็นว่าแม้ว่าเพศทางชีววิทยาจะเป็นสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น แต่บทบาททางเพศเป็นสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อรักษาอำนาจของผู้ชายและกดขี่ผู้หญิง แนวคิดนี้ได้รับการยอมรับและพัฒนาไปไกลในวงการศึกษาเรื่องเพศและเฟมินิสต์ในภายหลัง

"Sexual Politics" ของ Millett ไม่เพียงแต่เป็นผลงานที่ทรงพลังในการวิพากษ์วิจารณ์สังคมและวัฒนธรรมในยุคนั้น แต่ยังเป็นการเปิดประตูให้กับการวิจัยและการสนทนาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับเพศและอำนาจในสังคม หนังสือเล่มนี้ยังคงเป็นงานสำคัญที่มีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อการศึกษาเรื่องเพศและเฟมินิสต์จนถึงปัจจุบัน

การนำแนวคิด "Sexual Politics" ของ Millett มาวิเคราะห์วรรณคดีไทย

หนังสือ "พระอภัยมณี," "อิเหนา," และ "สังข์ทอง" เป็นวรรณคดีไทยที่มีชื่อเสียงและมีบทบาทสำคัญในวัฒนธรรมไทย แต่ละเรื่องมีโครงสร้างและเนื้อหาที่สะท้อนถึงค่านิยมและโครงสร้างทางสังคมในสมัยนั้น ซึ่งหลายประเด็นสามารถนำมาพิจารณาในบริบทของแนวคิดสตรีนิยมของ Kate Millett ได้

1. **พระอภัยมณี**

เรื่อง "พระอภัยมณี" เขียนโดยสุนทรภู่ เป็นวรรณคดีที่มีตัวละครชายเป็นศูนย์กลาง พระอภัยมณีเป็นตัวละครเอกที่มีบทบาทสำคัญและได้รับการยกย่องในฐานะวีรบุรุษ เรื่องราวของพระอภัยมณีเต็มไปด้วยการผจญภัยและการเผชิญหน้ากับตัวละครต่างๆ ในขณะที่ผู้หญิงในเรื่อง เช่น นางเงือกและนางยักษ์ มีบทบาทรองและมักเป็นผู้ที่ต้องพึ่งพิงหรือได้รับความช่วยเหลือจากพระเอก นี่สะท้อนถึงโครงสร้างที่ผู้ชายมีอำนาจและบทบาทนำในสังคม

2. **อิเหนา**

เรื่อง "อิเหนา" เป็นวรรณคดีไทยที่มีรากฐานมาจากนิทานพื้นบ้านชวา เรื่องราวเน้นที่ตัวละครชาย คือ อิเหนา ซึ่งเป็นเจ้าชายที่มีคุณธรรมและความกล้าหาญ นางเอกในเรื่องนี้มีบทบาทที่ถูกจำกัด และมักจะต้องพึ่งพิงหรือรอการช่วยเหลือจากอิเหนา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Millett ที่มองว่าวรรณกรรมหลายชิ้นสะท้อนและสนับสนุนวัฒนธรรมที่ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่า

3. **สังข์ทอง**

เรื่อง "สังข์ทอง" เป็นนิทานพื้นบ้านไทยที่มีพระสังข์เป็นตัวละครเอก พระสังข์ต้องผ่านการผจญภัยและความท้าทายหลายครั้งเพื่อพิสูจน์คุณค่าและความสามารถของตนเอง ในขณะที่นางเอกในเรื่องมักมีบทบาทเป็นผู้ถูกช่วยเหลือและเป็นรางวัลให้กับพระเอกในตอนจบ นี่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างที่ผู้ชายมีบทบาทสำคัญและผู้หญิงมักถูกลดทอนบทบาทให้เป็นเพียงตัวประกอบ

ในมุมมองของ Kate Millett การวิเคราะห์วรรณคดีเหล่านี้จะชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างที่ผู้ชายเป็นใหญ่ (patriarchy) ได้ฝังรากลึกอยู่ในวัฒนธรรมและวรรณกรรมของไทย วรรณคดีเหล่านี้สะท้อนถึงการกดขี่และความไม่เท่าเทียมทางเพศที่ Millett วิจารณ์ใน "Sexual Politics" โดยผู้ชายมักถูกนำเสนอในฐานะผู้มีอำนาจและบทบาทนำ ในขณะที่ผู้หญิงถูกจำกัดบทบาทและต้องพึ่งพาผู้ชายเสมอ

สรุป

วรรณคดีไทยเรื่อง "พระอภัยมณี," "อิเหนา," และ "สังข์ทอง" ล้วนมีโครงสร้างที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ ตัวละครชายในเรื่องเหล่านี้มักมีบทบาทนำและเป็นวีรบุรุษ เช่น พระอภัยมณี อิเหนา และพระสังข์ ในขณะที่ตัวละครหญิงมักมีบทบาทรองและต้องพึ่งพาผู้ชาย เช่น นางเงือกในพระอภัยมณี และนางเอกในอิเหนาและสังข์ทอง แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของ Kate Millett ใน "Sexual Politics" ที่วิจารณ์การกดขี่ทางเพศในวรรณกรรมและสังคม โดยผู้ชายมักถูกมองว่ามีอำนาจและความสำคัญมากกว่าในขณะที่ผู้หญิงถูกจำกัดบทบาทและคุณค่า

เอกสารอ้างอิง

Millett, K. (1970). Sexual Politics. HarperCollins Distribution Services.